

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ ЯК СКЛАДОВОЇ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Під впливом європейського досвіду у нашій державі утвердилося розуміння значення регіонів для забезпечення суспільного прогресу. На політичному рівні задекларована необхідність встановлення зв'язків між окремими територіями України та суміжних держав, поступового перенесення основної ваги інтеграційного процесу в регіони. При цьому на особливу увагу заслуговує інтенсифікація транскордонного співробітництва за участю територіальних общин або властей, органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади прикордонних регіонів.

Велику увагу питанню активізації транскордонного співробітництва регіонів приділяли такі науковці, як П. Луцишин, П. Бельський, О. Жулканич, Є. Кіш, Н. Луцишин, М. Мальський, Н. Мікула, І. Студенніков, В. Новицький, Т. Терещенко, М. Хвесик та інші.

Основними перешкодами для ефективного функціонування української сторони в рамках єврорегіонів, на нашу думку, є недостатнє узгодження підходів до організації єврорегіональної співпраці; велика недостатність фінансового забезпечення; впровадження недостатньо опрацьованих організаційних методів, інструментів, принципів, процедури, структур, що не дає можливості ефективнішої участі сторін у єврорегіональній співпраці.

Як показало дослідження, дієвими способами вдосконалення державного регулювання транскордонного співробітництва є наступні.

Всі єврорегіони сприяють розвитку транскордонної співпраці між обласними органами влади (державною адміністрацією або радами). При цьому органи управління нижчих ланок – район, селищна рада – фактично вилучені з системи організації транскордонного співробітництва. Доцільно було б використати схему єврорегіонів, яка базується на діяльності громадських організацій територіальних органів влади, асоціацій міст тощо [4; 276].

Крім того, недостатня дієвість транскордонних утворень обумовлюється відсутністю реального фінансування, невизначеністю джерел фінансових ресурсів, форм і пріоритетів їх формування [1].

Тому необхідно створити систему фінансування для реалізації програм транскордонного співробітництва із залученням коштів із державних та місцевих джерел, а також недержавних коштів та коштів міжнародних програм [3; 276.].

Вільні економічні зони є ефективною формою управління розвитком прикордонних регіонів. На нашу думку, для України є доцільним створення таких зон, оскільки в кінцевому результаті вони полегшують розв'язання соціально-економічних та екологічних проблем на основі спільного підприємництва, сприяють стабільності в суспільстві, підвищують добробут населення.

Потрібно здійснити систему заходів із розбудови інфраструктури регіонального розвитку, зокрема транспортної мережі прикордонних територій, що вимагає залучення коштів вітчизняних та іноземних інвесторів до розбудови транспортних комунікацій відповідно до світових стандартів.

Єврорегіони успішно діють за умови наявності та розбудови мережі транскордонних інституцій як основних, так і допоміжних, що забезпечують співробітництво в різних сферах: економіці, науці, культурі, освіті [2; 662].

Сьогодні потребують подальшого нормативно-правового врегулювання повноваження місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування щодо надання їм більшої

самостійності у вирішенні спільних з прикордонними регіонами сусідніх держав завдань регіонального та місцевого розвитку, значною мірою це стосується формування місцевих бюджетів та їх використання [5].

На нашу думку, в обласних і районних державних адміністраціях областей України, які входять до єврорегіонів, потрібно впровадити відділи (в районах – хоча б посаду спеціаліста) транскордонного співробітництва.

Доцільно стимулювати розвиток транскордонних та міжрегіональних економічних зв'язків на основі виробничої кооперації та інтеграції, створення відповідних промислово-фінансових груп, інших сучасних форм господарювання [3; 8].

Крім того, потрібно продовжити практичне залучення органів ЄС до проведення роботи з регулювання транскордонного співробітництва в Україні.

На шляху інтеграції України до ЄС необхідно узагальнити досвід європейського транскордонного співробітництва як попереднього та доповнюючого етапу інтеграції у регіональному вимірі [4; 61].

Недостатня фахова підготовка управлінських кадрів, часта зміна керівництва визначила, що для управління транскордонним регіоном підбір кваліфікованих кадрів має важливе значення.

Організаційні структури всіх єврорегіонів України подібні, сформовані за однією схемою. У них відсутні підрозділи, метою яких є робота з населенням та сприяння залученню коштів для реалізації транскордонних проектів окремими організаціями, підприємствами; відсутні моніторингові комісії [4; 276]. Таким чином, варто було б створити окремі такі підрозділи, які б зробили б діяльність єврорегіонів ефективнішою.

Ще однією проблемою є не достатнє висвітлення діяльності єврорегіонів у засобах масової інформації, не всі єврорегіони мають веб-сторінки. Інформацію можна отримати лише на веб-сторінках обласних державних адміністрацій або обласних рад. Доцільно було б єврорегіонам створити власні веб-сторінки спільно зі всіма країнами-учасницями, де б висвітлювалася інформація про заходи, які відбуваються в рамках регіону, проекти, звіти про їх діяльність на мовах всіх країн-членів.

Як відомо, Україна прагне стати членом Європейського Союзу, тому важливо адаптувати до відповідних норм і стандартів ЄС чинне законодавство України, а також привести у відповідність до європейських аналогів митне, податкове, банківське, зовнішньоекономічне, страхове та інші законодавства.

Таким чином, вдосконалення державного регулювання транскордонного співробітництва усуне перешкоди у функціонуванні єврорегіонів та зробить їх діяльність більш ефективною.

Література:

1. Дацків Р. Транскордонні економічні зв'язки Карпатського Єврорегіону та їх ефективність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tpp.lviv.net/zek/Student/datskiv.htm>.
2. Державна регіональна політика України: особливості та стратегічні пріоритети. Монографія За редакцією Варналія З. С. 2007
3. Мікула Н. Єврорегіони: досвід та перспективи. – Львів: ІРД НАН України, 2003. – 222 с.
4. Мікула Н. Міжтериторіальне та транскордонне співробітництво: Монографія. – Львів: ІРД НАН України, 2004. – 395 с
5. “Стратегія економічного і соціального розвитку України на 2004-2015 рр.” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/book/varnaly/005.htm>